

Українська література 9 клас

Вчитель Білоус Леся

04/18/2026

Переказувати (лекція додається)

Вибрати з лекції один з віршів про кохання п, прочитати та зробити аналіз вірша (тема, ідея , сюжет).

Інтимна лірика Тараса Шевченка

Тарас Шевченко мав свій ідеал жінки, він кохав і був коханий. І хай інтимна лірика за обсягами поступається творам, присвяченим іншій тематиці, його балади, вірші та поеми про кохання являють собою чудові зразки ліричної поезії.

Багато віршів присвячено Ганні Закревській ("Г. З.", "Моя ти доле чорнобрива", "Рожевая зоре", "Свято моє! Єдине свято!" та інші), але не забуває поет і про своє світле перше підліткове кохання до Оксани Коваленко ("Ми в купочці колись росли" тощо).

У вірші "Зацвіла в долині...", описавши перед цим просту сценку, як виходить дівчина в білій світині з біленької хати до молодого козака, з яким:

...Як діточок двоє,
Під тую калину
Прийшли, посідали
І поцілувались.
Скільки в цих віршах світла і чистоти!

Кохання у Шевченка — не палка пристрасть, воно цнотливе і ніжне. Не гарячі обійми — а саме невинний поцілунок на тлі такої самої осяяної сонцем і невинної природи.

"Наче сонце засіяло" — каже він про поцілунок дівчини у вірші "Мені тринадцятий минало". Воно трепетне, невибагливе та щире. Його моральність має витoki в релігії. Але шевченківській ідеал кохання передбачає й інші риси: при зовнішній скромності і стриманості, це кохання — велике і справжнє, сповнене внутрішньої сили, воно передбачає однолюбство та вірність на все життя, і цінується більше за останнє.

Можна згадати балади його раннього періоду творчості. То "причинна" дівчина блукає в гаю, виглядаючи "козаченька молодого, що торік покинув" і гине, залоскотана русалками. Інтимна лірика Тараса Шевченка

Життя без кохання для героїв цих творів Шевченка не має цінності. Перетворюється на самотню тополю дівчина, милий якої теж пішов кудись та загинув ("Тополя"). За коханою слідом пішов "жити у воду" і "рибалка кучерявий" у баладі "Утоплена".

Кохання — щастя, доводить Шевченко, його відсутність — велике горе. Розбещеність, зрада — те, що перетворює кохання з "раю" на "пекло". Зрада заслуговує жорстокого покарання: наприклад, героя поезії "Коло гаю в чистім полі" Івана труять дівчата за те, що "лицявся то з тією, то з другою любо".

Шевченко високо цінував кохання, але справжнє, ідеалом якого були однолюбство, відданість, незрадливості і щирість, а також цнотлива невинність і чистота стосунків, що роблять його гідним оспівування. Саме таке кохання, як сонце, осяює людські життя.